

EDINOST

Izhaja dnevno
vsaki
Torek
Sredo
Četrtek
in
Petek.

UNITY

Issued Daily
every
Tuesday
Wednesday
Thursday
and
Friday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLISKEGA DELA VSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 52.

CHICAGO, ILL., TOREK, 1. APRILA — TUESDAY, APRIL, 1, 1924.

LETO (Vol.) X.

Veliki viharji zahtevali do 25 žrtev.

MATERIALNA ŠKODA POVZROČENA PO VIHARJU
SEGA V MILIJONE. — PO VEČIH KRAJIH ZAPAD-
LO MNOGO SNEGA.

Več kot polovico teritorija Združenih držav je zadnja dva dni bilo grozno prizadetega vsled hudih sneženih viharjev in nalinov. Po nekaterih severnih kot v državah Dakota, Minnesota, Wisconsin in celo doli do države Ohio je pokril sneg precej na debelo. V soboto jutro so divjali strani viharji in na mnogih krajih so razdejane brzozavne in telefonske zveze. Na par krajih je silno deževje poškodovalo železniške proge. V ohajski dolini so nastale vsled silnega dežja povodnje, ki so poškodovale več domovanj in farmarskih poslopij.

Mesto Chicago in njena o-klica je bila nekako sredina vseh viharjev. Okoli poldne je Chicago zadel glavni nalin. Več spodnjih stanovanj je bilo po nekaterih krajih zahitih. V soboto večer je začelo snežiti in cel dan v nedeljo je ne-prestano snežilo. Bilo je tudi precej hladno celi dan.

Hudi viharji so divjali v nedeljo po državi Colorado. Vihar se pomika proti vzhodu in zna zadeli Chicago, tako po-ročajo vremenoslovc. V državi Oklahoma je zgubilo 8 o-seb življenje med budimi viharji in nalin. V Missouri je nekaj mrtvih. V mestu Shelia, ko je vihar porušil zidana steno, za katero so iskali nekateri zavetja, so bili 4 ubiti. V državi Kansas je v soboto hudo treskalo in je dva fanta strela ubila. V McCoole, Maryland je zgubila življenje cela družina broječa 6 oseb. Western Maryland proga je na dolgi črti izprana vsled nalinov. V par krajih je za več milij odnešen ves nasip. Povrnilo bo stalo milijone pravih poročil. V mestu Cumber-landu, Md. stoji 8 čevljev vode. Več železniških mostov je voda razdejala in odnesla. Istotako je na več krajih izprana proga Baltimore and Ohio.

Materialna škoda bo segala nad sto milijonov. Po večih krajih rabijo prizadeti ljudje takojne pomoči. Zlasti oni, ki so brez domovanj, in ki jim je povodenj vzela vse, kar so imeli.

Sneženi plaz ubil dva v Utah.

Provo, Utah. — Blizu Brigham Falls, je iz gorovja priletel velik sneženi plaz, ki je zasul 24 oseb, 22 izmed zasutih se je rešilo pred smrtno, dasi jih je več ranjenih. Dva pa je plaz odnesel seboj naprej in jih doslej še niso našli. Mnenje prevladuje, da sta mrtvi.

Coolidge oče obhaja 79-roj-
stni dan.

Washington. — Včeraj je obhajal v Plymouth, Vt. John C. Coolidge oče sedanjega ameriškega prezidenta svoj 79. rojstni dan. Prezident Coolidge je za rojstni dan svojemu očetu poslal posebno pismo.

Bergdoll ne pride v Ameriko.

Berlin. — Porocila zadnjih dni, da se vrne znani ameriški dezerter Bergdoll nazaj v Ameriko in da bo nastopil kazen, ki mu jo določi vojaško sodišče so bila navadna bajka. Bergdoll se je te dni izjavil, da nima namena na povrat v Ameriko.

Pravi, da si katoličan, in da ti je vera sveta; če je to res, potem priporočaj in širi katoliško časopisje, ki se za sv. vero borii.

VSAK DAN SE ODKRIVA- JO NOVE GRAFTARIJE.

Republikanska stranka očr-njena do kraja. — Preiskave pokazujejo dovolj ja-sno, da si je vsak fli-kal žep, če si je le mogel.

—

Washington. — Zgodovina Združenih držav še ne pomni toliko graftarskih slučajev.

Kakor bolj gredo s preiskava-mi naprej, toliko več verižni-ških slučajev se odkrije. Pri oljnemu škandalu so bili za-pleten skoro vsi. Dva, t. j. mornariški tajnik Denby in sedaj generalni pravnik sta morala rezignirati radi oljne-ja škandala. In sedaj, ko ni-še gotovi z oljno preiskavo-va na dnevnem redu že novi škandali. Na dnevnem red pri-haja veliko verižništvo pri sli-kah rokoborbe Dempsey-Fir-po. Drugi slučaj pripoveduje neki podkupljivosti in golju-fiji pri grajenju zrakoplovov za ameriško armado. Tu so imeli prste vmes različni ljudi. Ta slučaj so hoteli že pre-iskavati, pa je preiskavo pre-knihil neki član sodnega oddel-ka v Washingtonu. In tako gre naprej. Sleheri dan pri-nese pred javnost nove sluča-je.

Ker se je vsa ta graftariaj vršila pod pokroviteljstvom raznih republikanskih vodil-jev, je vsled tega vsa republikanska stranka silno očr-ne-na. Velik čudež bi bil, da bi pri letošnjih volitvah republikanci prodrlj. Boljše prilike demokratije še niso imeli, kot jo imajo letos. Kajti slučaji, katere se preiskuje v Wash-ingtonu jasno pričajo, da se je pod republikansko vlado vsak flikal svoj žep kjerkoli se je mogel. Sličnih graftarskih slučajev je na ameriško-ljdstvo do grla. In z ljudi-mi, ki so zakrivali te stvari, bodo volilci pri prihodnjih volitvah temeljito obračunali.

Coolidge oče obhaja 79-roj-
stni dan.

Washington. — Včeraj je obhajal v Plymouth, Vt. John C. Coolidge oče sedanjega ameriškega prezidenta svoj 79. rojstni dan. Prezident Coolidge je za rojstni dan svojemu očetu poslal posebno pismo.

Bergdoll ne pride v Ameriko.

Berlin. — Porocila zadnjih dni, da se vrne znani ameriški dezerter Bergdoll nazaj v Ameriko in da bo nastopil kazen, ki mu jo določi vojaško sodišče so bila navadna bajka. Bergdoll se je te dni izjavil, da nima namena na povrat v Ameriko.

Pravi, da si katoličan, in da ti je vera sveta; če je to res, potem priporočaj in širi katoliško časopisje, ki se za sv. vero borii.

RAZNE VESTI.

— V Washingtonu je kon-gres odobril proračun za zra-čno pošto med New Yorkom in San Francisco. Proračun znaša od 1. julija do 31. dec. 1924. \$2,500,000. Poštni pro-met bo otvorjen s 1. julijem.

Vsa dan bo zrakoplov odne-sel pošto iz New Yorka in iz San Francisco. Vožnja bo tra-jala 26 ur in 15 minut, dočim vzame pošta sedaj po že-lez-nici 86 ur, da pride od obrežja do obrežja. Zrakoplov se bodo ustavliali v Chicago in Omaha.

— Blizu Hamlet, Ind. je skočil s proge brzovlak vozeč iz New Yorka v Chicago. O-sem vozov je zavozilo vred z lokomotivo s proge. Pri ne-zgodi je bilo devet potnikov teško poškodovanih in nekaj jih je dobilo lažje poškodbe.

— Senator Howell je v so-boto predložil senatski zbor-nici rezolucijo, da se naj kon-

gresno in senatsko zbornico o-

premi z radijo postajo za razpošiljanje govorov in raz-

nih debat v zbornici. Ako se Howellova predloga odobri,

tedaj bomo lahko poslušali

doma za pečjo različne deba-

te in govore naših poslancev

v kongresu in senatu.

— Zdravstveno stanje se-natorja La Follette se boljša in bo kmalu zopet na svojem mestu v senatu pravi poročilo.

Zadnje dni se je nahajjal en čas v kritičnem položaju,

ker ga je hudo prijela pljuč-

na boleznen.

— Prezident Coolidge je te-dni imenoval novega poslani-ka za Poljsko v osebi profesorja Alfred Pearsona, ki je bil

dosedaj ravnatelj na Drake

uniwerzita v Iowi. Na svoje me-sto v Waršavo bo odpotoval takoj po velikinoči.

— Ne samo Amerikanci in Angleži, ampak tudi argenti-

nski zrakoplovni letalci se

bodo podali na polet okoli sve-ta. Polet bo vodil argentinski vojaški major Pietro Zanni.

Tako so sedaj na tekmi Ameri-

kanci, Angleži in Argentinci. Bomo videli, kateri bodo

prej naredili svoj krog.

— Iz Salem, Oregon poro-čajo, da je ušlo iz tamkajšne državne kaznilnice šest kaz-

njencev, za katerimi še niso

dobili nikakega sledu. Ušli so

iz ječe na jako drzen način.

— V Hamondu, Ind. je v so-boto ubilo 18-letnega mladi-niča W. Arschenberg-a v tamkajšni jeklarni, ko je padel na njega prevozni crane

z težo 5 tonov jekla. Fant je

bil na mestu ubit. Zdrobilo

mu je vse prsa.

— Nemški magnat Stin-nes se je moral podvreči o-

peraciji, ker se mu zdravstve-

no stanje zelo slabša. Stinnes

ima nevarno bolezen in edino

zdravniški nož, zna preprečiti

najhujše.

ČITATELJEM

naznanjam, da bomo v krat-kem začeli objavljati tako za-nimivo povest

“ZVONARJEVA HČI.”

Povest je nadvse zanimiva in smo prepričani, da bomo naše čitatelje z njo zelo zado-voljili. Naše cenjene naročni-ke prosimo, da nato opozore svoje prijatelje, da se na listi pravočasno naroč, da bodo povest čitali od kraja.

Iz Jugoslavije.

SLS. SE BOJUJE ZA PRAVICE SLOVENSKEGA LJUD-STVA. — RAZNE NOVICE.

Radikalcem se gre samo za moč srbskega naroda.

V Belgradu se bije sedaj bud boj za spremembu sedanjih razmer v državi. Razmere dozorevajo in vedno bolj politične razmere same opravičujejo veliki boj, ki ga je SLS. započela za spremembu neznenoga stanja v državi.

Po volitvah so mnogi mislili, da bo srbska radikalna stranka tako uvidevna, da bo sam

kreplko zagrabiла in skušala v sporazumu s Slovenci

in Hrvati ustvariti tako stanje v državi, da bodo vsi na-rodni zadovoljni. Srbski radikalni stranki je šlo pa samo za moč srbskega naroda. Ona

ne izprosna smrt iz naše srede očeta Jakoba Kambiča s Cerovca št. 4. V nedeljo do-poldne so se klub opozorilu štirje bogati trgovci peljali z avtomobilom po tej cesti. Sredi

pota jih ustavi 7 razbojnikov, jim oropajo 50.000 dinarjev ter jih do golega slečejo in jih nato puste z avtom se od-peljati.

Napad banditov. Pot iz Kotorja v Erceg novi je proglašena kot nevarna ra-di roparjev. 1. marca popol-dne so se klub opozorilu štirje bogati trgovci peljali z av-

tomobilom po tej cesti. Sredi-pota jih ustavi 7 razbojnikov, jim oropajo 50.000 dinarjev ter jih do golega slečejo in jih nato puste z avtom se od-peljati.

Umrl so v Ljubljani.

Stanko Jernejc, kurjačev sin, 10 mesecev. — Marija Samotorčan, žena žel. premi-kača, 53 let. — Fran Mehle, občinski ubožec, 81 let. — Avgust Šinok, kovački pomoč-nik, 44 let. — Fran Globočnik, dñnar 74 let. — Franciška Novák, kovačeva žena, 35 let. — Josip Zitterschlager

trgovski sotrudnik, 23 let. — Alojzij Hlebec, sin varnostnega stražnika, 1 let. — Ma-rija Schott, žena umirovljene-ja železniškega uradnika, 54 let. — Martin Hameršak, mi-sijonski brat, 63 let. — Josip Skok, dñnar 32 let. — Ivana Furtin, vdova tobačnega de-laveca, 48 let. — Marija Hen-

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POSILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s posto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dobitka.

Naše cene za pošiljke v dinarih in lirah se bile včeraj sledče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din.	\$ 6.90
1.000 — Din.	\$ 13.45
2.500 — Din.	\$ 33.50
5.000 — Din.	\$ 66.50
10.000 — Din.	\$ 132.00

100 — Lir. \$ 5.10

200 — Lir. \$ 9.85

500 — Lir. \$ 23.75

</div

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday.
Wednesday, Thursday and Saturday.

Published by:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropon za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropon za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se iih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti dooslanji na uredništvo, pravočasno in moreno biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3d 1879.

Radičeva politika je dobro došla Pašiču.

Jugoslavija je država vednih političnih zmešnjav. Ob ujedinjenju so se trije bratski narodi z največjim navdušenjem sešli. To navdušenje in veselje pa žalobog ni trajalo dolgo. V mladi državi so se začele ustvarjati vsakovrstne politične karijere, ki so pognale iz svojih kali velike politične tekme. Minulo bo kmalu šest let od ujedinjenja, a politični boji divljajo vedno hujše.

Pašič vodja srbskih radikalov je seveda te nesreče največ kriv. Če bi bil on bolj indiferenten in malo bolj vnet za skupno državo, bi bilo v državi vse drugače. Tako pa izkoriščava prečane na vse mogoče načine, mesto, da bi jih imel za prave brate, jih ima za premagance in postopa z njimi kot premaganci, kot n. pr. Francozi v Poruhrju z Nemci. Pod takimi okoliščinami je gotovo umevno, da Hrvatje in Slovenci ne bodo nikdar odobravali takega bratstva.

Radi navedenega fakta vodijo prečani v največji meri svojo opozicijo proti vladi. Opozicija išče resničega dejanskega bratstva in za to vodi svoj boj.

Velik del te opozicije tvorijo Hrvatje pod Radičem. On je dobil pri zadnjih volitvah do 70 mandatov. Toda vseh teh 70 mandatov mu ne koristi nič. Radičevi poslanci sedijo doma, mesto, da bi šli do zadnjega v parlament in tam vodili boj skupaj s Slovenci. 26 slovenskih poslancev, 70 hrvatskih in še nekaj drugih manjšin, ki so bili proti rimskemu sporazumu, bi večkrat porazili Pašičeve politiko in prav gotovo bi bili zavrgli rimske sporazum. Tako pa so bili v parlamentu istočasno skoro sami radikali in so pogodbo odobrili. Boljše priložnosti za ratificiranje rimskega sporazuma si Pašič gotovo ni mogel želeti. Torej je velika krivda na Hrvatih, ki sede doma za pečjo, ko so jih vrste opozicije krvavo potrebovale.

S svojo odsotnostjo je Radič direktno pomagal rimskej sporazum ratificirati. Zato je zelo neumno vse na Srbe zvracati. Mi od Srbov ne moremo pričakovati tiste ljubezni do naše zemlje, kot jo goje do svoje. Mi tudi ne ljubimo srbske zemlje tako kot svoje. Ampak krivda pada na tiste, ki se drže odsotne v najbolj kritičnih časih, ko bi lahko največ pomagali. In taki so Radičevi.

Slovenski poslanci so protestirali in intervenirali pri vladi radi rimskega sporazuma. Kje so bili Radičevi?! Kadar je ogenj v domači strehi je treba gasiti, ne pa hoditi po Londonu in Dunaju, kot to dela Radič!

Grška republika

Grčija je druga država na Balkanu, ki preživila po zadnji vojni velike notranje bolezni. V političnem oziru se je država delila v dve politični strugi: v monarhistično in republikansko. Do zadnje vojne s Turčijo, v kateri je Grška doživel velik poraz so imeli rojalisti državo v svojih rokah. Toda po porazu, za katerega so bili rojalisti največ odgovorni je pa med ljudstvom ljubezen do monarhije padla. Misel za ljudsko vlado je vedno bolj pridobivala med ljudmi in zadnje čase si je ljudska srca popolnoma osvojila.

Malo kje v kaki državi bi se drznila državną zbornico tako očitno izražati, kakor se je na Grškem. Grški poslanci so pokazali, da so v resnicu vredni zastopniki svojega ljudstva, ki jih je izvolilo v parlament. V narodovem imenu so povedali, da ljudstvo želi republiko ljudsko vlado. In vlada je šla in povedala kralju, da naj zapusti deželo, dokler se to vprašanje ne resi. Kralj je šel v Romunijo na Grškem pa se razpisujejo volitve, potom katerih bo narod na podlagi referendumu odločil, kako vlado bo imel v bodoči.

Zelja po ljudski vladi se čezdalje bolj širi. V Ev-

ropi je ostalo le še par monarhističnih vlad, najbrže iz vzroka, da se na kralje ne pozabi. Jugoslavija je še med zadnjimi, dasi bi bila veliko lepša in boljša, če bi bila republika. Poglejte Čehoslovaško republiko. Kako imenito napreduje! In Jugoslavija ima prav tako lepo prihodnjost in da odkrito govorimo, samo, ko bi imela v resnici pravo ljudsko vlado, ki bi ji bile narodne kriosti pri srcu.

Kralji in cesarji s svojim avtokratstvom so bili očetje marsikatere narodne nesreče. Kdo je pognal Nemčijo v zadnjo svetovno vojno? Slični slučaji so se dogajali v zgodovini v marsikateri državi. Koliko žrtev, koliko materialne škode se je naredilo. In zakaj? Zato, ker je hotelo tako par kronanih glav. Zato kdor dobro premisli na vse, ta je z dušo in telesom za ljudsko vlado. Ljudstvo, ki ima čast plačevati visoke davke, vzdržavati vlade, naj ima tudi to svobodo, da samo odločuje kaj hoče in kaj ne.

Zato vsi svobodoljubni pozdravljam republikanski pokret na Grškem.

Rice, Minn.

V popravek objave darovalcev v številki 38. za zvonove v Mirenski na Dolenjskem na služi to le: Mary Petač je darovala 50c in ne 25c, kakor natisnjeno v 38. štev. Dalje se je pomotoma izpustilo darovalca Frank Petača, ki je daroval 25c. S pozdravom.

Neža Smerke.

Leask Sask, Canada.

Ker mi v kratkem poteče naročnina na Vaš list, prilagam tu svoto \$4.75 zoper za eno leto naprej in za Ave Maria \$3.00.

Znano je, da farmarja ni mogoče spraviti k pisavi, mi farmarji se samo mučimo in ukvarjamo na farmah z vsakovrstnimi deli ter skušamo pridelati več kot mogoče, ako le moč več kot sosed. Vsi eden čez drugega se kosamo. Malo kdaj pomislimo, kam bomo prodali svoje pridelke. Tazimo imamo vse žitnice napojljene, s pšenico ržjo, tako, da še sedaj ni moč nič pridat. Jaz sam imam čez 1000 bušljev pšenice na "elevertr," ter jo ne bo moč odpolati naprej, dokler se ne odtači led, po velikih jezerih, po katerih prevažajo žito.

Veliko pa je krivo temu tudi to, da so ameriški zakonodajci nabili velike carine in ga vsed tega ne moremo pridati "Uncle Samu." Ta naš bogati stric na ono stran kanadske meje misli, da bi njegovi farmarji ne dobili dovolj za svoje pridelke, aki bi preveč prihajalo žita odtukaj. Pozabili pa, da mora delavec škodo trpeti radi tega.

Naša goveja živila ni sedaj vredna nič, aki ni dosti rejenja ne prinese farmarju toliko, kolikor stane vožnja po železnici v Winnipeg. Tako se je primerilo zadnje čase že več slučajev, da je kak farmar poslal vagon goveje živilne v Winnipeg, a so mu mesto denarja poslali še račun za doplačilo, ker so bili stroški večji, kakor vrednost živilne. Gotovo bodo citatelji misili, kako je to mogoče, da se farmar pritožuje radi nizkih cen, ker je po mestih vse tako draga. Res, v jeseni sem čital v Edinosti, da so tedaj plačevali v Kansasu, U. S. za purana 60c. za živega, za čistega pa po 75c. Čudili se boste, da Vam povem, da so bili tukaj v istem času po 15c. funt. Precej razlike kaj ne. Nekdo je pobasal pri vsakemu 75 percentov dobička. Kaj je temu krivo, da mi tako pod ceno prodajamo, konsumenti pa tako drago plačujejo. Nekaj krivde gotovo da zadene, pretirane velike cene, katere poberejo železnice, večinoma pa je krivda prekupevalcev, ker oni ponavadi naredi več dobička kot farmar sam za ves svoj trud pri produktu. Vzemimo si sivo maslo. Preračunano je, da farmar dobi 60 proc.

trošiti denar po salonih. Zategadelj je za ljudi še boljše. Pri vas v U. S. je seveda prohibicija postava veliko bolj stroga kakor pri nas. Vendar popolnoma zabraniti pijači tudi ne morejo. Moj sosed Mr. M. S. mi je pravil, da so mu, ko se je mudil pri svojih znancih v Calumetu, Mich. postregli z najboljšim vinom, boljši, kakor pa je naš regadavec na farmah. Tudi ta hudega Jakca so mu dali, ki je boljši kot naš iz rži, in tudi izborino pivo je pil. Tako torek se godi Vam tam za goro v deželi Uncle Sama.

Tudi jaz bi Vam jako rad pridobil kakega naročnika za list Edinost. Toda tukaj smo že vsi naročniki in zato ni moč dobiti kakega novega. Pred šestimi leti smo bili še vsi naročniki Glas Naroda. Danes ga ni tega lista v naši naselbini, kakor nobenega lista izvemši lista Edinosti ter nekaj angleških listov. Glas Naroda sem jaz čital celih 20 let in še bi ga ne odpovedal, aki bi pred šestimi leti ne začel take stvari pisati. Ko sem se pa z Edinostjo seznanil, teda jaz je bila še mala, sem videl, da lahko pogrešim Glas Naroda, posebno ko vidim, da list Edinost postaja čezdaj obširnejši in zanimivejši in upam, da bo v nekolikih letih največji slovenski list v Ameriki. Saj naš narod ni tako brezveren, kakor se kaže sedaj, le nekaj zaslepjen je, kar pa ne more dolgo trajati. List Edinost vrši v polni meri svojo dolžnost. Sedaj eden, sedaj drugi se seznanil z Edinostjo in kmalu postane drugi človek. Le pošiljajte še bolj svoje zastopnike po naselbinah. Osebno je človeka zlaglje prepričati, kakor smo z oglasi. Pozdrav vsem!

John Rejc.

Chicago, Ill.

Zoper se enkrat oglastim iz naše metropole in obelodanim gibanje in vseh zadnjih treh mesecov, pri hranilnem društvu "Slovenski dom." V resnicu so zanimive številke, katere kažejo napredok med Chicaškimi Slovenci. V zadnjih treh mesecih je pristopilo nad 60 novih delničarjev (čark) in so si izposlovali nad 900 novih delnic.

V resnicu je zanimanja vredno.

Prihodnji torek, dne 1. aprila bode društvo "Slovenski dom" izdalo novo 63. Serijo. Ako še nisi član, ali članica omenjenega društva, pridite v Cerkveno dvorano v torek večer, in si vzemi nekaj novih delnic, ker to bo koristilo tebi.

Se se nahajajo med nami Slovenci (ke) ki nevedo pomena Stavbinskega društva ali tako rečeno (Bauferein).

Ne vedo pomena istega, ne vedo, da tukaj lahko hranijo par dolarjev tedensko, na večjih obrestih, kakor na banki.

Pa tudi ne vedo, da je stavbinsko društvo pomagalo na stotine Chicaškim Slovencem, do svojih zaželenih lastnih domov.

Toraj dragi rojak (inja), tukaj se ti zoper nudi lepa prilika, pričeti hraniti za starata leta; kar prihraniš danes, ti bode dobro došlo jutri. Društveno, oz. delničarsko premoženje je naraslo nad \$300.000 in je naloženo na dobrih poslovnih po 6 odstot. tako rečeno na prvih obrokih ali (Mortgage). ne pozabi tudi ti, na torek večer prvega aprila v Cerkveni dvorani 22. Place in Lincoln St., ali se pa oglasi pri društvenem tajniku Jos. Zupančič 1824 W. 22 Pl.

Z rojaškim pozdravom
Louis Bobich, zapisnikar.

Calumet, Mich.

Cenjeni urednik Edinosti: — Pretekli mesec februar je bil posvečen katoliškemu tisku. Kakor je razvideti iz poročil naših katoliških časopisov, je isto v tem mesecu doseglo sijajen vseh in delo — agitacija za razširjanje katoliške

misli — katero se je komaj dobro započelo, obeta roditi še obilo krasnega sadu. Zadnje čase slišimo od povsod odmeve kampanje za razširjanje katoliških idej in ponosni smo lahko na ta lepi vsphe.

Kdor je član organizacije Kolumbovih vitezov (Knights of Columbus) in čita njegovo "Columbia," temu je znano s kako velikimi koraki je katoličanstvo v Ameriki v zadnjih par letih napredovalo; sam sveti oče v Rimu je počastil Ameriko s tem, da je imenoval dva nje prelati, ki sta največ storila za razvoj katoličanstva, kardinalom. Da naša slovensko, katoliško časopisje, v prvi vrsti "Edinost" ni zaostalo za angleškim, ampak je z neupogljivo voljo, trdno vero in zaupanjem poseglo v boj in zmaga je vsaki den bolj očita.

Nashi ljudje so povečini dobrati katoličani toda bolj boječi in prehitro zaupljivi onim, ki jih hočejo voditi po drugi poti. Mnogo takozvanih slobodomiscev je, ki niso nič drugega kot bolj mlačni in boječi katoličani, ki se nahajajo v napačni družbi; žive z ljudmi, katerih vpliv more prinesi verskih dolžnosti iz strahu, da bi se jim njih tovariši smeiali in jih imenovali nazadnjake. "Po slabih tovariših glava boli" pravi pregovor in take tovarišije je, žalobog, preveliko v Ameriki.

Zato je potrebno, da vstanejo energični in navdušeni možje ter pokažejo tem mlačenjem, da ni nikakr sramota hoditi ob nedeljah v cerkev, vzdrževati se v petkih mesnih jedi in sploh spolnovati verske dolžnosti kot zahteva katoliška vera. Dopovejmo jim, da imamo ljudi, ki so dosegli visoko stopnjo v javnem življenju, nad katerih poštenostji ni nikdar nihče dvomil in katere narod čista povsod kot velike može — ki se ne sramujejo svojega verskega prečiščanja, ampak so ponosni, da so katoličani.

Kakor že rečeno so odmetni kampanje za razširjanje katoliškega tiska zelo povoljne in prirejanje raznih katoliških shodov bode to delo še bolj okreplilo. Veliko navdušenje za te shode kaže na dejstvo, da se je začelo veliko naših, dosedaj mlačnih katoličanov, prebjati in spoznavati resnico, da je veliko častnejše in bolj zadovoljujoče biti praktičen katoličan in isto očitno pokazati kot pa tavanji po zmesi raznih zmot kjer ni nikdar miru in zadovoljstva. Čemu naše kratko življenje razburjati z neprestanim napadanjem in nezadovoljstvom. Ako čutimo, da si nismo izbrali pravi stan ter bi si radi življenje zboljšali, bodimo prepričani, da ako imamo sposobnost za kaj boljega, bomo isto preje dosegli pod pravopornim praktičnega katoličana kot pa v nasprotnem taboru: Izobrazba, trdna volja, poštenost, delo in odločnost nam bodo pomagali do boljega zasluga ne pa zabavljanje čez vero, kletev in slabiv zgledi.

Pred dvema tedni smo na Calumetu Slovenci vstanovili društvo presvetega Imena Jezusovega ter se tako pridružili našim bratom drugod. katerih število je v milijonih. Naš župnik nam je v vznešenih besedah raztolmačil pomem tega lepega verskega društva. Takoj je pristopilo lepo število faranov in v kratkem se nadejamo imeti v svoji sredini vse člane naše fare.

Delavske razmere pri nas niso najbolj povoljne. Dela se pet dni na teden. Vzrok: prenizka cena bakru in pa mogoče nekaj bližajoče se predsedniške volitve in z njimi zvezan oljni škandal: Nekatere prerokujejo paniko za to poletje. Upamo, da se ti pesimisti motijo.

Dovolj za danes. Pozdrav vsem čitateljem Edinosti.

Resnickoljub.

Sledovi medvedjih krempljev.

Prevel P. Blanko Kavčič, O. F. M.

"Ali mi vrjamete na častno besedo?"

Hladen, neprijazen pogled je bil edini odgovor.

"Pojdite samo za nekaj trenutkov samo, da nas drugi ne vidijo."

"Ti me hočeš spremeniti v medveda."

"Ne, Peter, saj sva prijatelja."

Deček iznova prime za Petrovo roko." Saj ne mislim nič slabega, pravi pomirjevalno.

"Ti si v zvezi z prijateljem hudobnega duha, deček, jaz te ne trpim v svoji bližini."

"Peter, ali me nočete poslušati? Potem vam ne morem pomagati. Ako bi me poslušali, bi bilo vse dobro."

"Zdaj sem pa že besen! Ako me začaraš, potem bom kot besen medved letal okoli in delal kroge okoli šotorov."

"Ali, monsieur, ali niste videli, da sem vrgel kremplje proč? Jaz jih nîmam več."

"Proč, pravim, — drugače . . ."

"Poslušajte me, monsieur, prosim, poslušajte me!"

"Sto ta zelenih!" zakriči mož besno in sunce s pestjo dečka v pesek, ter začne bežati proti prenočišču. Komaj pa napravi par korakov, se spodtakne ob korenino in pade na tla. V trenutku je bil deček po koncu in pade črez pohabljenca, kakor bi se hotel maščevati. Toda deček ni namerval tega, ampak mu začne šepetati na ušesa. S početka se ga je mož skušal otresti, a kmalu se umiri popolnoma in pravi precej mirno: "Pusti, moj mali, da se vsedeva." Deček ga je spustil, se vredel poleg njega in mu začel pripovedovati precej dolgo pripovest. Čim dalj je govoril, bolj se je jasnilo Petrovo lice. Naenkrat stegne Peter svoje roke, se odmakne, kakor bi mu padla mora s prsi in pravi: "Tiko, moj mali, pusti me misliti!"

Deček utihne.

"Pojni, sedaj se čutim boljšega." Deček vstane in hoče oditi. Komaj pa napravi par korakov, že zakliče za njim Peter: "Čakaj, čakaj, ni mi še vse jasno. Čutim, da mi je odleglo, ali vendar — hm, hm, — aha! zdaj razumem! Cudno je pa vendarle!"

Pavel prisede k njemu in mu začne pojasnjevati in odgovarjati na razna vprašanja. Peter je postajal vedno bolj miren. Naposled vstane, ponudi Pavlu roko in pravi: "Deček moj, držal si besedo. Ozdravljen sem. Odpusti mi, odslej sem še enkrat večji tvoj dolžnik. Ne razumem, da sem mogel biti tolik bedak!"

"Ne, monsieur, jaz se pa čudim, da nismo vsi skupaj ponoreli," odgovori Pavel.

"Kaj pa hočemo reči drugim v prenočišču?" vpraša Peter.

"Bomo videli, "odgovori deček.

"Je že dobro! zakliče mož. "Tukaj je neka meni nepozvana rastlina, podoba repi. Od te vzamem en grižljek, potem pa porečem, da me je ta ozdravila."

"To bi pa bila laž," oporeka deček.

"E, kaj laž? Samo izgovor je to. Rekel bom, da sem jedel to repo, pa sem ozdravel. Saj mi ni treba reči, da me je ozdravila rastlina."

Pavel se je obotavljal, ker je bil mnenja, da se zaradi tega še ni treba lagati. Tu začujeta šum iz grmovja. Nekdo je prihajal. Peter je iztrgal rastlino iz tal in vgriznil v repo. Vsak, ki je kedaj po nesreči pokusil indijansko repo,

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v vašo korist, da pišete naši tverdki za pojasnila in ji poverite vse tozadne posle. To bo za vas pomnilo najboljšo postrežbo, zaradi katere je naša tverdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša tverdka vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala kartu, nudila popoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

• Pošiljanje denarja. •

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljatve se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

Denar pošiljami ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se vam priporoča.

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Cesark

NEW YORK, N. Y.

70 — 9th AVE.

bo takoj vedel, kakšen je bil učinek, ki ga je ubogi Peter čutil na sebi. Kakor bi ga pičil gad, je skočil po koncu, začel je pljuvati in bežati k reki.

"Kaj se je pa zgodoval?" vpraša Joliet, ki je ravno v tem trenutku stopil iz grmovja.

"Peter je ozdravljen," zajeclja deček.

"Ozdravljen?" vpraša Joliet začudeno.

"Da, monsieur, ako ga to ne napravi zopet norega."

"To? Kaj? Kaj pa imata?"

"Čudna rastlina — da, Peter je popolnoma zdrav!"

"Nesmisel! — Deček, nikar se ne norčuj!"

Oba sta tekla k obrežju. "Kaj pa je Peter? Ali ste res ozdraveli?"

Petrova usta so bile polne pen in umazane vode.

"Res je zdrav," ponovi deček. "To je pa res čudna rastlina."

Voditelj se je uznemiril. Peter se je tresel, debele sole so mu tekle po licih. Ni mogel izgovoriti niti besedice, deček je pa neprestano zatrjeval, da je zdrav.

"Kje je rastlina?"

Pavel pobere repo, ki jo je Peter vrgel proč in jo da voditelju.

"To je repa . . . ki povzroči besnost," nadaljuje Joliet.

"Ki žge v ustih, kakor ogenj," odgovori Peter popolnoma mirno in hlašno požira umazano vodo.

Joliet ga začudeno pogleda, Peter pa nadaljuje smehljaje se vkljub bolečinam: "Je, je, je že vse dobro, tudi to bo prešlo."

XXVII.

"Vem, pater, da se danes ne počutite dobro, vendar prosim, ako bi smel z vami par minut govoriti."

"Res je, Pavel, da se čutim zelo slabega. A zate bo pa preostalo še kaj časa. Le povej, kaj imas na srcu."

"Prosim vas le, da bi mi povedali, kadar bo dovolj," prisoli je deček, ko je pogledal v bledi in utrujeni obraz misjonarja. Vedel je, da so moči p. Marquette že tekom enega meseca izčrpane, a tako bledega in utrujenega, kakor je bil danes, ni videl še nikdar.

"Zdi se mi," pravi misjonar nekoliko otožno, "da mi je to zadnje prenašanje čolnov vzelo zadnje moči. Vendar dosegli smo svoj cilj in dom ni več daleč od nas. Četudi padem med potjo, bom vendarle hvaležen Bogu, da nas je tako milostno vodil in varoval."

Blizu dva meseca sta pretekla, odkar je teh sedem Francozov začelo svojo pot proti misijonski postaji nazaj. Najprej so veslali po Mississippiju do reke Illinois. Po tej so dospeli do Michiganskega jezera, ko so z velikim trudem prenesli čolne od reke do jezera. Ko so prišli približno do tje, kjer leži danes mesto Sturgeon Bay ob državnem prekopu, je bila moč p. Marquette popolnoma izčrpana. Sklenili so nekaj časa počivati ob Green Bay, dokler se ne povrnejo misjonarju vsaj toliko moči, da bi mogel vstrajati do misijonske postaje sv. Frančiška Ksaverija. Na obrežju so postavili šotor, in tu je bilo, kjer je Pavel želel govoriti s p. Marquette.

Vso zimsko opravo

POVRŠNE SUKNJE!

ZIMSKA OBLEKA!

ZIMSKO SPODNJO OBLEKO!

Dobite v naši trgovini najtrpežnejšo, narejeno iz najboljšega blaga po najnovejši modi. Naše cene so najzmernejše!

Črevlje za vas in vaše otroke kupite pri nas, ako hočete imeti dobro trpežno obuvalo.

Praznične srajce in za na delo, moške klobuke, najboljše vrste vsakovrstno spodnjo obleko dobite pri nas. Za vaše dečke imamo tako trpežne obleke, črevlje, kaape, srajce in sploh vse kar rabijo.

Mi Vam obljudljamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENARI!"

J. J. DVORAK & CO.

1853—1855 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILL.

ROJAKI V FOREST CITY IN OKOLICI

Se priporočamo pri nakupu razne železnine in kuhinjsko pohištvo, pri nas dobite vsakovrstne barve in varniše in drugo orodje, ki se potrebuje pri barvanju, razne kotle in drugo posodo za kuho, vsakovrstno orodje za rokodelce. Imamo največjo zalogo te vrste v mestu. Prodajamo po najnižjih cenah, ki je mogoče. Delamo tudi vsakovrstno plumbersko in kleparsko delo.

Priporočamo se za obilen obisk.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Str.

Forest City, Pa.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912

Of Edinost published Four times a week at Chicago, Illinois, for April 1st, 1924, State of Illinois, County of Cook.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Albin Zakrajsek, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Edinost and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc. of the aforesaid publication for the date shown in the above caption required by the Act of August 24, 1912 embodied in section 443. Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Edinost Publishing Co., 1849 West 22nd St. Chicago, Ill. Editor John Jerič 1847 West 22nd St. Chicago, Ill. Managing Editor None. Business Managers Albin Zakrajsek 1849 West 22nd St. Chicago, Ill.

2. That the owners are: Rev. Cyril Zupan, O. S. B., 806 E. St. Pueblo, Colo.; Jos. Podpečnik, 106 E. Greedmore Ave., Barberton, O.; Joseph Lesjak, Braddock, Pennsylvania; Rev. J. J. Oman 3547 E. — 80th St. Cleveland, O. Jacob Turšič, Lincoln St. Chicago, Ill.; Joseph Leksak, 149 Center St., Barberton, O.; A. Grdin, 1053 E. 62nd St., Cleveland, Ohio. Math Tursich, 2640 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. Anton Kraintz, 712 Castle St., Barberton, O.; John Gornik, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.; Rev. M. Pirnat, Meaderville, Mont.; Frank Suhadolnik, 6107 St. Clair Ave., Cleveland, O.; Ursula Zakrajsek, 1849 West 22nd St. Chicago, Ill.; A. Berce, 508 E. Smith St., Iron Mountain, Mich.; John Bižal, 416 W. 5th St., Kansas City, Kans.; Catharine Kuhel, 1187 E. 61st St., Cleveland, O.; Rev. A. Mlinar, 806 E. B. St. Pueblo, Colo.; Dr. James Seliškar, Cleveland, O.; Miss Catherine Triller, Chicago, Ill.; John Kosmach, 1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.; Joseph Roberts, Cleveland, O.; John Lambert, Box 138, Farrell, Pa.; Charles Bregantie, 237 N. Lorain St., Chicago, Ill.; J. Mihich, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.; Martin Česnik, 757 Hough St., Indianapolis, Ind.; Leo Mladic, 1929 W. 22nd St., Chicago, Ill.; Michael Železník, Hamlin Ave., Chicago, Ill.; John Jerič, 1847 West 22nd St., Chicago, Ill.; Albin Zakrajsek, 2236 Hamlin Ave., Chicago, Ill.; Rev. A. L. Bombach, Cleveland, Ohio; C. Jeglič, New York, N. Y.; John Lambert, Farrel, Pa.; Anna Zakrajsek, Chicago, Ill.; John Koprnik, Jugoslavija; Frank Merlak, Chicago, Ill.; B. Nemanich, Johnstown, Pa.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of bona fide owner; and that this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Albin Zakrajsek, business manager.

(Seal.)

Michael Železník.

(My commission expires April 28th, 1924.)

IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tak, delavčeva žena, 44 let.

Razne nesreče.

Pri mizarju Petru Bizjaku v Sp. Šiški si je mizarški pomočnik Nadižar Anton pri pada zlomil rebro na desnici strani. — V kemični tovarni v Mostah je delavcu Frantarju Andreju luč razjedel desno nogo. — V papirnici v Vevčah si je železostrugar Stanislav Troš pri stružnem stroju zmečkal levo roko, enako strugar Etbin Turk, elektriker Franc Orehek pa se je pri pada z lestre poskodoval na glavi, po rokah in nogah.

Polom pri Kočevju.

Za župno cerkev sv. Mihaela smo dobili iz zvonarne v Mariboru 3 bronaste zvonove (a. c. es), katere smo v nedeljo slovesno blagoslovili.